

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.419/2023/17.

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2023. december 13. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmények miatt vádlottl ellen indult büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék 2023. március 30. napján kihirdetett 8.B.40/2022/79. számú ítéletét *helybenhagyja* azzal, hogy a folytatólagosan elkövetett zaklatás büntettének jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont *1. fordulat*, (3) bekezdés a) pont 4. fordulata, a folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségének jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont *1. fordulata*.

A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által 2023. március 31. napjától 2023. december 13. napjáig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

A végzés ellen fellebbezésének nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlottl vádlott bűnösségét 2 rendbeli emberölés előkészülete büntettében [Btk. 160. § (3) bekezdés], folytatólagosan elkövetett zaklatás büntettében [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont 4. fordulat] és folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségében [Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont] állapította meg. Ezért, mint többszörös visszaesőt – halmazati büntetésül – 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Az elsőfokú ítélettel szemben a vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, védője valamennyi bűncselekmény vonatkozásában elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[3] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.55/2022/33. számú átiratában azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet tanácsulésen bírálja felül és azt hagyja helyben azzal, hogy a zaklatás büntettének jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2)

bekezdés a) pont 1. fordulata, (3) bekezdés a) pont 4. fordulata, míg a zaklatás vétségének a jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulata. Az emberölés előkészületének büntette esetében további súlyosító körülményként indítványozta figyelembe venni, hogy azt a vádlott részben volt hozzátartozója sérelmére követte el. Bejelentette, hogy nyilvános ülés kitűzése esetén azon részt kíván venni.

[4] Az ügyben a másodfokú bíróság nyilvános ülést tartott.

[5] A védő a fellebbezését írásban részletesen megindokolta. A felmentésre irányuló fellebbezés körében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 11. § (1) bekezdésében nevesített előkészületi magatartások elemzésével és azokat egybevetve az elsőfokú ítélet tényállásában a védenccé vonatkozásában megállapított cselekvősséggel, arra kívánt rámutatni, hogy a vádlotti magatartás nem felel meg a törvényileg büntetendő elkövetési magatartások egyikének sem. A védenccé esetében megállapított „vállalkozik” fordulattal kapcsolatban hivatkozott a 3/2019. Büntető jogegységi határozat egyik részletére, illetve arra, hogy e magatartás nem lehet pusztán egyoldalú nyilatkozat.

[6] A nyilvános ülésen a védő szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást állapított meg, mert a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Ez a megalapozatlanság azonban a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető. Sérelmezte, hogy a törvényszék nem tulajdonított jelentőséget azon tanúvallomásoknak, amelyek védenccé tagadását támasztották alá, és annak sem, hogy a sértettek azt vallották, folyamatos kapcsolatban álltak a vádlottal.

[7] A védő szerint az elsőfokú bíróság nem oldotta fel azokat az ellentmondásokat, amelyek az egyes tanúvallomások között a vádlott fegyverkerésének időpontját illetően mutatkoztak. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint az élet elleni bűncselekmény a vádlott letartóztatása folytán maradt el. Az időpontok elemzésével a védő szerint az utolsó fegyverkerés lehetséges dátuma 2021. április 23., védenccé azonban 2023. május 4. napján tartóztatták le. Ezért a bűncselekmény a vádlott önkéntes elállása folytán nem valósult meg.

[8] A zaklatás esetében bizonyítottság hiánya okából kérte a vádlott felmentését.

[9] Másodlagosan a büntetés lényeges enyhítését indítványozta. A nyilvános ülésen úgy nyilatkozott, hogy 3-4 év szabadságvesztés is elegendő a büntetési célok megvalósulásához.

[10] vádlottl vádlott a felmentésre irányuló fellebbezését írásban részletesen megindokolta, egyúttal csatlakozott a védője által kifejtettekhez. A vádlott szerint az elsőfokú ítélet téves megállapításokat és ebből adódóan téves következtetéseket tartalmaz, emellett az ítélet indokolásának egyes részei iratellenesek. Álláspontja szerint a törvényszék egyoldalúan értékelte a bizonyítékokat, csak a rá nézve terhelőket fogadta el. A tanúk vallomásai közötti ellentmondásokat az elsőfokú bíróság nem oldotta fel. A vádlott az elsőfokú ítélet sérelmezett bekezdéseit feltüntetve részletesen kifejtette az azzal kapcsolatos észrevételét.

[11] A nyilvános ülésen a vádlott is fenntartotta a fellebbezésében írtakat és lényegében megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését.

[12] A nyilvános ülésen az ügyészség az átiratában foglaltakat mindenben fenntartotta.

[13] A fellebbezések alaptalanok.

[14] A bejelentett fellebbezések irányára tekintettel a másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülvizsgálta.

[15] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, olyan eljárási szabályt nem sértett, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

[16] Egyetértett az ítéltábla a fellebbezési főügyészség azon észrevételével, miszerint eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor a Be. 455. § (3) bekezdésében írt rendelkezés ellenére a vagyoni érdekelt részére a már írásba foglalt, indokolással ellátott ítéletet kézbesítette a jogorvoslati jogra történt figyelmeztetéssel. Az eljárási szabálysértés relatív, nem volt kihatása az ítélet érdemi felülbírálatára.

[17] A törvényszék a bizonyítási eljárást a megfelelő terjedelemben lefolytatta, a valósághű tényálláshoz szükséges bizonyítékokat beszerezte, azokat egyenként és összességükben is körültekintően megvizsgálta. Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a bizonyítási indítvány elutasítását illetően.

[18] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok alapján a vádlott korábbi büntetéseiire vonatkozó adatokat a következőkkel helyesbítette, illetve egészítette ki:

[19] A [8] bekezdésben írt ítélet 2011. április 28. napján emelkedett jogerőre.

[20] A [9] bekezdésben hivatkozott 2. sorszám alatti ítélet a [6];

[21] a [10] bekezdésben hivatkozott 3. és 4. sorszámú ítéletek a [8] és [9];

[22] a [15] bekezdésben hivatkozott 6., 7. és 8. sorszám alatti ítéletek a [12], [13] és [14] bekezdésben részletezett elítélések.

[23] A törvényszék – a hivatkozásával ellentétben – a vádlott korábbi elítéléseit nem látta el sorszámmal.

[24] A történeti tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján akként helyesbítette az ítéltábla, hogy a vádlott és sértett1 sértett 2018. decemberétől éltek élettársi kapcsolatban.

[25] Az így kiegészített, illetve helyesbített tényállás irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

[26] Az ítéltábla mellőzte az elsőfokú ítélet jogi indokolásának [88] bekezdését. Az igazságügyi pszichológus és az igazságügyi elmeorvoszakértői vélemény nem állapította meg, hogy a vádlott személyiség szerkezete megkönnyítette a bűncselekmények elkövetését. Ezért ez – helyesen – a vádlott személyiségére, beszámítási képességeire vonatkozó tények között sem került feltüntetésre (elsőfokú ítélet [18] és [19] bekezdése).

[27] Nem osztotta az ítéltábla a védelem azon észrevételeit, miszerint az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes és téves ténybeli következtetéseken alapul. A törvényszék valamennyi, rendelkezésre álló bizonyítékot számba vett, részletes, iratszerű és a logika szabályainak megfelelő indokát adta annak, hogy mely bizonyítékot miért fogadott, illetve vetett el.

[28] A vádlott felmentésére irányuló fellebbezések azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott mindvégig következetes, tagadó vallomásával szemben a tanúk, azaz sértett1, sértett2 sértettek, tanú1, tanú2, tanú3, tanú4 és tanú5 vallomását fogadta el és értékelte bizonyítékként.

[29] A vádlott vallomásában, észrevételeiben és fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy a tanúkkal érdekellentétben áll, e személyek vallomásai az eljárás során változtak, ellentmondásosak voltak, összebeszéltek annak érdekében, hogy ő ismét börtönbe kerüljön.

[30] Ez a vádlotti hivatkozás alaptalan.

[31] Nyilvánvalóan nem lehet összebeszélésről szó a jogerősen fogvatartott tanú2 és az őt nem ismerő tanú1 között. A vádlottnak a sértettek megölését tervező szándékát egybehangzóan vallották az előbb felsorolt személyek.

[32] A bizonyítékok bíróság által történt értékelésének megszokott módja az, hogy a bíróság a vallomás egyes - általában más bizonyítékokkal is megerősített - részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapítása során, míg a vallomásnak olyan részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja: mindez nem érinti a mérlegelési tevékenység perrendszerű voltát (BH1998. 418. III.).

[33] Az egyes tanúvallomások között lényegi ellentmondások nem voltak. A vádlott észrevételei (a sértett mikor tett feljelentést, volt-e autós üldözés, ki hányszor hívta a másikat, tanú1 mikor tett tanúvallomást, tanú2 miért jelentette a vádlott által egyébként tagadott kijelentéseket) nem voltak alkalmasak arra, hogy a tanúk szavahihetőségét aggályossá tegyék.

[34] Az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett a Be. 167. § (4) bekezdésén alapuló azon törvényi kötelezettségének, hogy a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékelje és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítsa meg.

[35] A tényállás 1. pontja esetében elsősorban a személyi bizonyítékok, a 2. pontja esetében a sértetti vallomásokon kívül az okirati bizonyítékok is a maguk összességében a vádlott bűnösségét támasztották alá. Nem hagyható figyelmen kívül a vádlott vonatkozásában készült igazságügyi elmeorvos- és pszichológiai szakértői vélemény sem. Ez utóbbi szerint a vádlott értelmi képességeinek jó színvonala, hatékony érdekérvényesítést lehetővé tevő megküzdő készségei alapján szűkebb környezetében kezdeményező, irányító, másokra befolyással bíró személyiségként határozható meg.

[36] A törvényszék viszonylag hosszadalmas, de alapos bizonyítást folytatott le. Valamennyi – tehát nem csak a zárkatárs, tanú2 – tanú vallomását fokozott gondossággal vizsgálta. Ennek során figyelembe vette a vádlott által felhozott kifogásokat (tanú1 esetében azt, hogy a vádlott szerint a rábízott ingatlanból értéktárgyakat vitt el), valamint a vádlott és a sértettek ellentmondásos viszonyát is.

[37] A vádlott által előadott történet nem egyezett a tanúk által elmondottakkal. Az elsőfokú bíróság az előbb kifejtettek szerint – mérlegelési jogkörében eljárva – a tanúk előadását fogadta el és értékelte bizonyítékként.

[38] Mindezekre tekintettel a felmentést célzó fellebbezések valójában a bizonyítékok mérlegelését támadták. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényi lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére. Ezért az ezt támadó, felmentésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[39] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes. A 2. tényállási pontra vonatkozóan kizárólag a jogszabályi hivatkozás szorult kiegészítésre.

[40] A tényállás 1. pontjában írt bűncselekménnyel kapcsolatban a következőkre mutat rá az ítéltábla:

[41] A védői fellebbezésben hivatkozott idézet félrevezető. Az ugyanis a 3/2019-es Büntető jogegységi határozatból a Kúria Bfv.II.224/2019/5. számú határozat azon megállapításait tartalmazza, amelyeket a jogegységi tanács tévesnek, megalapozatlannak tartott.

[42] Ezzel szemben az elsőfokú ítélet [94] bekezdése helyesen mutatott rá, hogy a jogegységi határozat alapján az elkövetés vállalása – amelyhez a hatályos Btk. szerint nem

szükséges az erre való felhívás elfogadása – a Btk. 11. § (1) bekezdés 4. fordulata szerinti előkészületi magatartásnak felel meg.

[43] A jogegységi határozat szerint: A gondolatközlés konkrét, ha az elkövető a véghezvitel módját, a célba vett személyek körét meghatározza. Az elkövetésre irányuló szándék komolyságát nem az elkövető szempontjából, hanem a kívülágban megjelenő magatartást érzékelő személyek oldaláról, az e személyekre gyakorolt hatás alapján kell megítélni. Ennek során nem csupán a kinyilvánított gondolatok jelentéstartalma, az esetleges feltételes jövőbeni elkövetésre utalás, vagy a mondanivaló „tudatos puhítása” okán kifejezésre juttatott közlés bír jelentőséggel; a közölt szöveget összességében, a szavakat, kifejezéseket egymásra épülő hatásuk, a megosztott hang- vagy képfelvétellel nyomatékositott értelmezésük elemzésével kell vizsgálni.

[44] Az a gondolatközlés, amely nem feleltethető meg valamely, a Btk. Különös Részében írt törvényi tényállásának, hanem annak a félreérthetetlen kinyilvánítása, hogy az elkövető bűncselekmény elkövetésére készül - akár önszántából, erre való felhívás nélkül, akár más érdekében vagy más felhívására - a Btk. Különös Részében rendelt szabályozástól függően előkészületet valósíthat meg.

[45] Arra is helyesen mutatott rá a törvényszék, hogy a vádlott kijelentéseit tanú2 és tanú1 komolyan vették, hiszen a hatóságokhoz fordultak. Ugyanez elmondható sértett1 és sértett2 sértettek esetében is, akik kellően megindokolták, miért nem fordultak nyomban a rendőrséghez. A vádlott mindkét sértettnél 25 évvel idősebb, másokon uralkodni vágyó típus, aki alkalmanként anyagilag is támogatta a sértetteket, akikben kapcsolatuk miatt némi büntudat is élt a vádlott irányában: ezért számukra hosszabb időre volt szükség ahhoz, hogy a hatóság közbeavatkozását igényeljék.

[46] A kifejtettek alapján helyesen minősítette a törvényszék a vádlott cselekményét emberölés előkészülete büntettének, és akkor is helyesen döntött, amikor az 5/1999. Büntető jogegységi határozat iránymutatásának megfelelően a sértettek számához igazodva azt két rendbelinek minősítette.

[47] A tényállás 2. pontja esetében elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a Btk. 222. § (2) a) pontja szerinti bűncselekménynek több sértettje is lehet („mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját”), amelyre a jogszabályi megjelölésnél – csakúgy, mint a (3) bekezdés esetében – célszerű a fordulat megjelölést alkalmazni. Ezért – egyetértve a fellebbviteli főügyészség álláspontjával – az ítéltábla az elsőfokú ítélet helybenhagyása mellett megállapította, hogy a folytatólagosan elkövetett zaklatás büntettének jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés a) pont 4. fordulat, a folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségének jogszabályi alapja a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulata.

[48] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőket a következőkkel egészítette ki, illetve helyesbítette az ítéltábla:

[49] Mellőzte enyhítő körülményként értékelni az eljárás elhúzódását, mert az jelen ügyben nem állapítható meg. A nyomozás elrendelésétől a jogerős ügydöntő határozat meghozataláig alig több, mint két és fél év telt. Ez nem tekinthető olyan hosszú időnek, amelyből a hatóság inaktivitására lehetne következtetni. Az ítéltábla az időmúlást tekintette enyhítő körülménynek, de csak csekély súllyal, mert annak tartama a két évet alig haladta meg.

[50] A másodfokú bíróság a már korábban kifejtettekre tekintettel mellőzte enyhítő körülményként értékelni azt, hogy a vádlott személyiségszerkezete a bűncselekmények elkövetését megkönnyítette.

[51] A másodfokú bíróság mellőzte a súlyosító körülmények közül azt, hogy a vádlott az emberölést aljas indokból kívánta végrehajtani. Az előkészületi bűncselekmény lényege, hogy az elkövetési magatartás még nem lépett a törvényi tényállás keretei közé. A szerelemfáltásból, a bosszúból megvalósított cselekmény pedig nem minden esetben minősül aljas indokból elkövetettnek. A többszörösen büntetett előélet helyett az a súlyosító körülmény, hogy a vádlott a többszörös visszaesést megalapozó büntetésen kívül is többször volt büntetve. Az ítéltábla további súlyosító körülményként értékelte, hogy a tényállás 1. pontja szerinti bűncselekmények egyik sértettje a vádlott volt hozzátartozója.

[52] Az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülmények mellett is arányosnak tartotta a másodfokú bíróság a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés tartamát.

[53] A súlyosító körülmények száma és nyomatéka lényegesen meghaladja az enyhítő körülményekét. A vádlott már a fogvatartása alatt elhatározta, hogy megöli az őt elhagyó sértettet és annak új partnerét. Szabadulását követően kitartóan igyekezett fegyvert szerezni, hogy elhatározását végrehajtsa. Látszatra igyekezett a sértettekkel a jó kapcsolatot fenntartani, ugyanakkor magánéletükbe rendszeresen, durván beleavatkozott, megöléssel fenyegette őket.

[54] A vádlottat az sem tartotta vissza újabb bűncselekmények elkövetésétől, hogy az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban bűnügyi felügyelet alatt állt.

[55] A törvényi rendelkezéseket semmibe vevő vádlott esetében a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéket el nem érő, de ahhoz közelítő szabadságvesztés mindenképp szükséges és indokolt a Btk. 79. §-a szerinti büntetés célok eléréséhez. A 6 év tartamú szabadságvesztés kellően igazodik a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességhez is. Annak lényeges enyhítése súlytalanná tenné a joghátrányt.

[56] Ezért a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezés is alaptalan.

[57] Az elsőfokú bíróság a közügyektől eltiltás tartamát a bűncselekmények tárgyi súlyával, jellegével és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányosan állapította meg.

[58] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései is törvényesek azzal, hogy a fegyház fokozat jogszabályi alapja a Btk. 37. § (3) bekezdés *b) pont*, *ba) alpontja*, a feltételes szabadság kizárása a Btk. 38. § (4) bekezdés *a) pontján*, a Btk. 38. § (4) bekezdés *e) pont*, *eb) alpontján*, a Btk. 38. § (5) bekezdés *a) pont*, *aa) alpontján* alapul.

[59] A kifejtettek alapján az ítéltábla a fellebbezéseket alaptalanoknak ítélte, ezért az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján – a zaklatás bűncselekménye jogszabályi alapjának helyesbítésével – helybenhagyta.

[60] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ügydöntő határozat meghozataláig a vádlott által letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján beszámította.

[61] A végzés ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2023. december 13.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Cserhádi Ágota sk.
előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.419/2023/17. számú végzése és a Szolnoki Törvényszék 8.B/40/2022/79. ítélete a jelen végzés folytán a mai napon jogerős.

Szeged, 2023. december 13.

Dr. Benedek Tibor sk.
a tanács elnöke